

VEILIG, GEZOND EN VITAAAL WERKEN

OPEN TEELTEN 2019

Op een gezonde, veilige en productieve manier aan het werk zijn en blijven is van vitaal belang voor de agrarische en groene sector. Een sector waarbinnen economische en technologische ontwikkelingen snel gaan en duurzaam ondernemen gericht op de toekomst centraal staat. Op basis van verschillende bronnen geven we hier een overzicht van de cijfers. Als de sector open teelten (akkerbouw en volleggrond, bloembollen, bomen en vaste planten, fruit) significant afwijkt van de rest van de sector agrarisch en groen geven we dit aan.

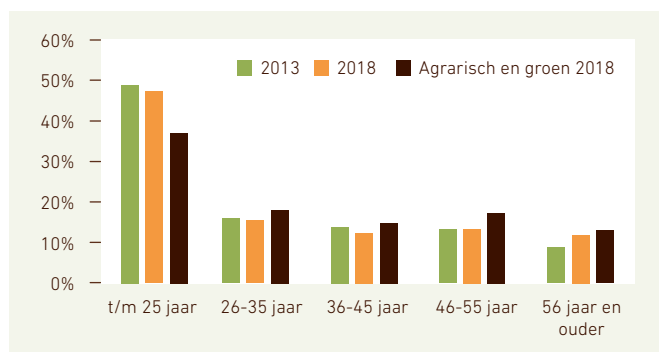
LEEFTIJD

In de gehele sector agrarisch en groen neemt de leeftijd toe

Het aandeel werknemers (op de loonlijst) in de categorie **56 jaar en ouder** neemt toe in de sector open teelten

Bron: Colland Arbeidsmarkt werknemers ultimo jaar (2018 n= 26.009)

VERZUIM

VERZUIMPERCENTAGE

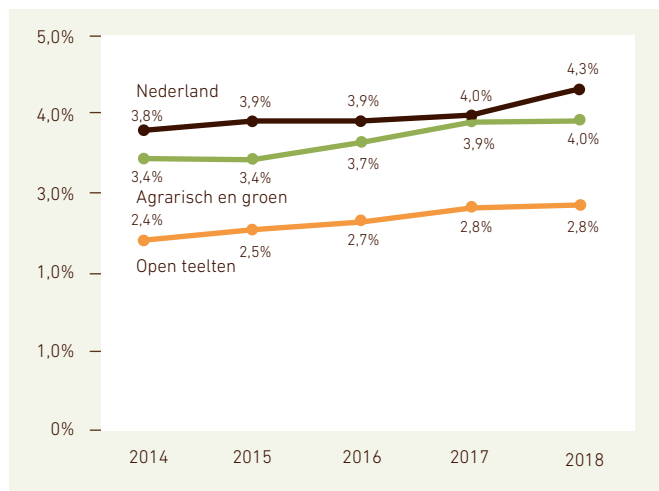
Het verzuimpercentage is **2,8%** in **2018**

Het verzuimpercentage ligt **onder** het gemiddelde in de sector en in Nederland

Vanaf **2014** is er sprake van een **lichte stijging**

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas

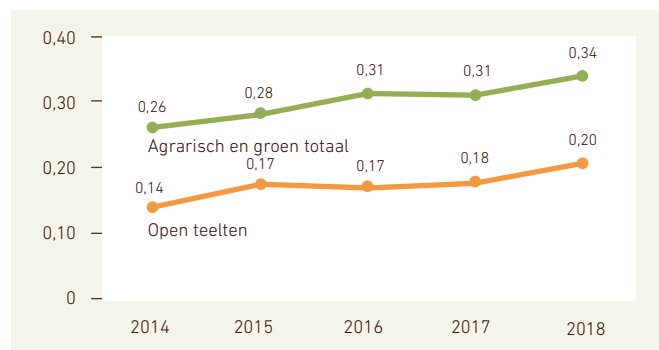
VERZUIMFREQUENTIE

De verzuimfrequentie is **gestegen** tussen **2017** en **2018**, zowel in de sector als in de totale sector agrarisch en groen

De frequentie in de sector open teelten ligt **onder** het gemiddelde in de sector

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas

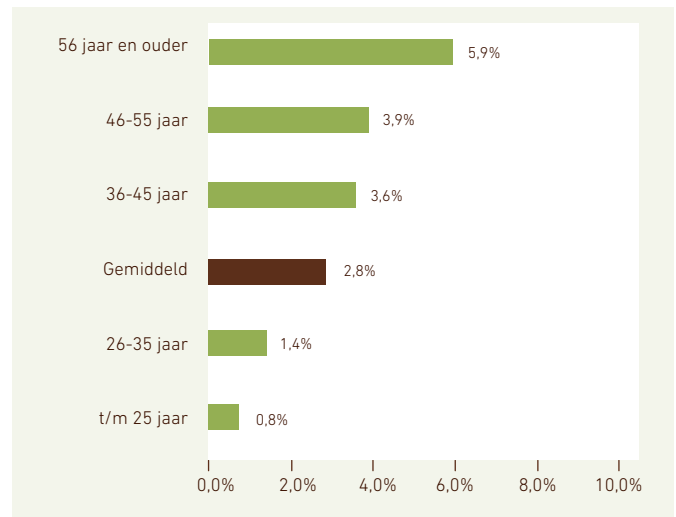
VERZUIMPERCENTAGE NAAR LEEFTIJD 2018

Ouderen hebben **hoger** verzuim dan jongeren

Dit komt vooral omdat ouderen gemiddeld **langer** verzuimen

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas

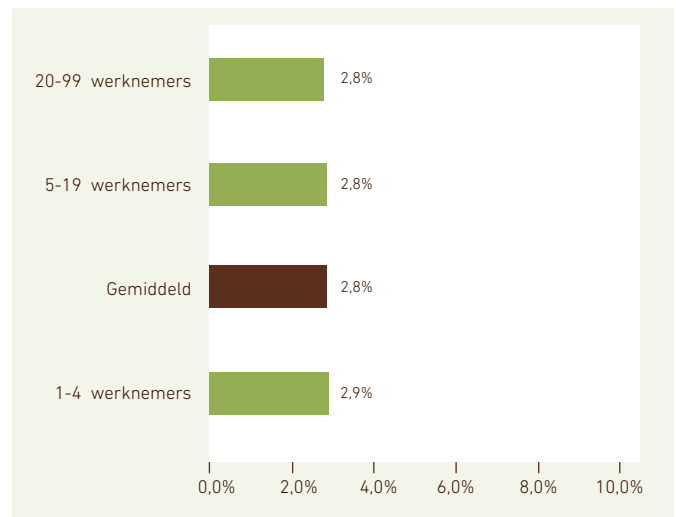
VERZUIMPERCENTAGE NAAR BEDRIJFSGROOTTE 2018

Binnen grote bedrijven is het verzuim gemiddeld iets **lager**. De verschillen zijn klein

In de gehele sector agrarisch groen is dit juist net andersom. Een grotere **sociale betrokkenheid** in kleinere bedrijven kan het lagere verzuim in deze bedrijven verklaren

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas

VERZUIMPERCENTAGE 2018 NAAR DIAGNOSE

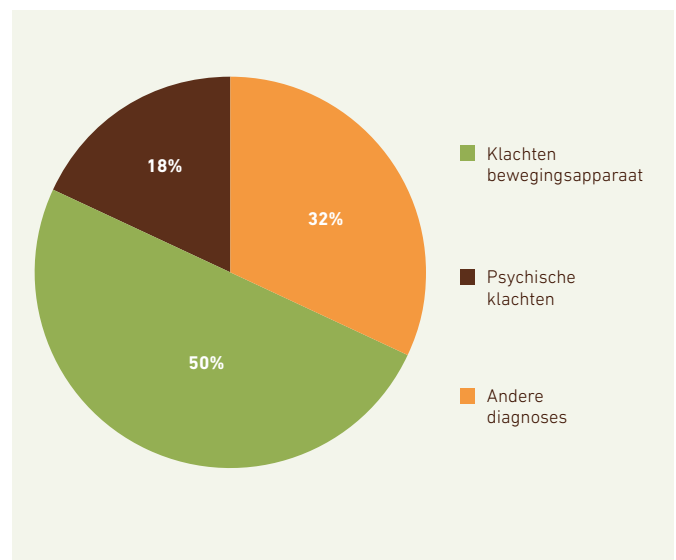

50%

(Het merendeel van het verzuimpercentage*), bestaat uit klachten aan het **bewegingsapparaat**, dit aandeel is vrij stabiel over de jaren en gelijk aan de sector agrarisch en groen

Op de derde plaats staan **psychische klachten**. Dit percentage is vrij stabiel over de jaren, het aandeel is iets lager dan in de sector agrarisch en groen **20%**

Bron: Verzuimcijfers Stigas/Szas

Andere diagnoses omvat een mix van diagnoses

* Verzuimpercentage eerste verzuimjaar, exclusief geen diagnose

GEZOND EN VEILIG

30%

van de werknemers doet vooral lichamelijk werk

TOP 3 LICHAAMELIJKE BELASTING

% vrij veel-heel veel

Repeterende bewegingen

54%

Langdurig in dezelfde houding werken

52%

Vaak buigen en draaien

38%

lager dan gemiddeld **45%**

Bron: Vitaliteitsscan (n=292)

WERKDRUK

% vaak-altijd

Te veel werk

26%

Tijdsdruk

25%

% soms-nooit

Invloed op planning

43%

Invloed op onderbreken werk

41%

Bron: Vitaliteitsscan (n=292)

VERMOEIDHEID

17%

van de deelnemers is aan het eind van de dag echt op, lager dan gemiddeld **23%**

Bron: Vitaliteitsscan (n=257)

TOP 5 KLACHTEN AAN HET LIJF

Rugklachten

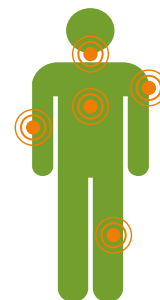
47%

afgelopen jaar

Schouderklachten

23%

afgelopen jaar

Nekklachten

30%

afgelopen jaar

Knieklachten

19%

afgelopen jaar

Arm

18%

afgelopen jaar

Bron: PMO (n=279)

EMOTIONELE BELASTING

% soms-altijd

Lastige klanten

49%

lager dan gemiddeld **59%**

Confrontatie met zaken die persoonlijk raken

52%

Lastige collega's

63%

Emotioneel zwaar werk

34%

Pesten of discriminatie

11%

Bron: Vitaliteitsscan (n=257)

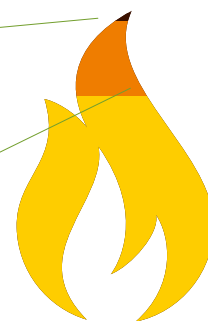
BURN-OUT KLACHTEN

2%

heeft een verhoogde kans om op termijn uit te vallen door een burn-out

19%

heeft wel eens burn-out gerelateerde klachten

Bij werknemers met vooral mentaal werk en ouderen is de kans op burn-out **hoger**

Bron: Vitaliteitsscan (n=259)

OMGEVINGSFACTOREN...

% last van

Stof:
24%
lager dan
gemiddeld **30%**

Temperatuur:
24%

Lawaai:
24%
lager dan
gemiddeld **31%**

Trillingen en
schokken:
13%
lager dan
gemiddeld **22%**

EN GEZONDHEIDSKLACHTEN

24%
heeft minimaal
1 klacht aan de
luchtwegen,
10% hiervan zegt dat
klachten verergeren
tijdens werk

13%
heeft
eczeem
aan de
handen

Bron: PMO (n=281)

Bron: PMO (n=280)

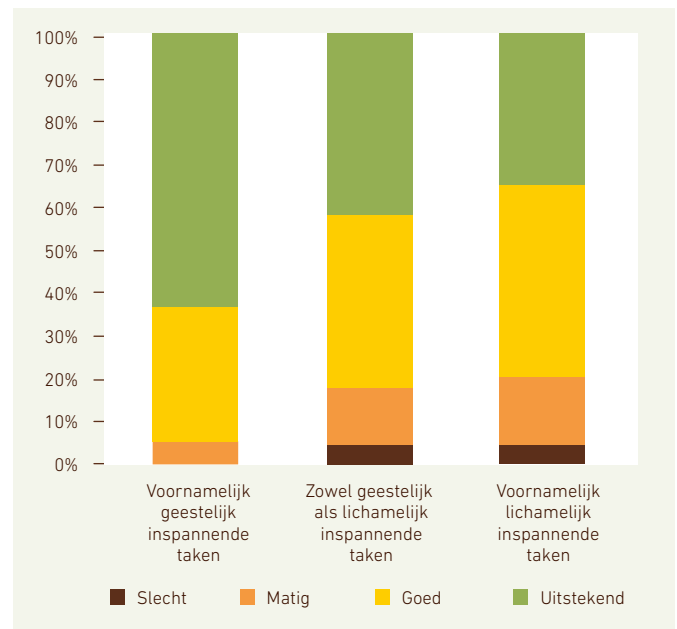
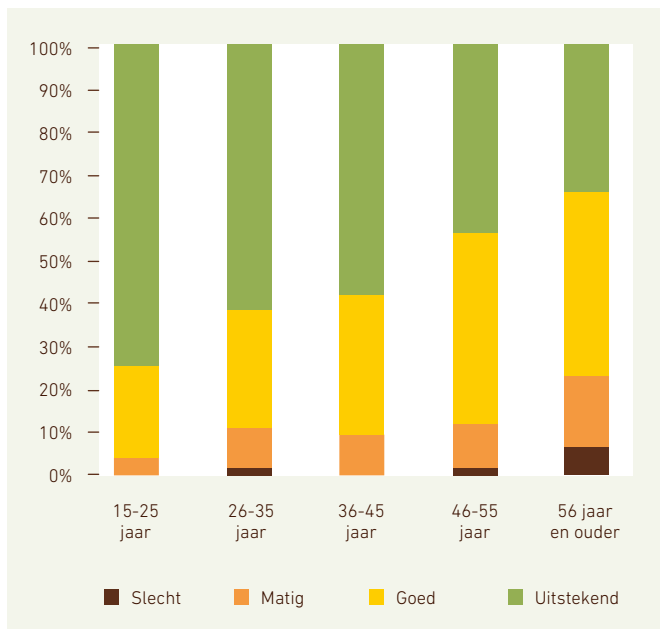
WERKVERMOGEN

Het werkvermogen is de mate waarin iemand **lichamelijk en mentaal** in staat is zijn huidige werk te doen. Het is een momentopname en kan veranderen als bijvoorbeeld de belasting op het werk verandert. Een lager werkvermogen leidt tot een hogere kans op uitval.

Hoe ouder men is hoe **lager** het werkvermogen. Werknemers met vooral **mentaal werk** hebben een hoger werkvermogen.

Aspecten die met een **verlaagd werkvermogen** samenhangen zijn:

- Hoge lichamelijke belasting
- Hoge taakeisen
- Weinig zelfstandigheid of afwisseling
- Hoge emotionele belasting
- Een minder goede werk-privé balans

Bron: Vitaliteitsscan (n=292)

DODELIJKE ONGEVALLEN

Over de afgelopen acht jaar waren er **18 dodelijke ongevallen** binnen de sector. Op de minder ernstige ongevallen hebben we geen volledig zicht.

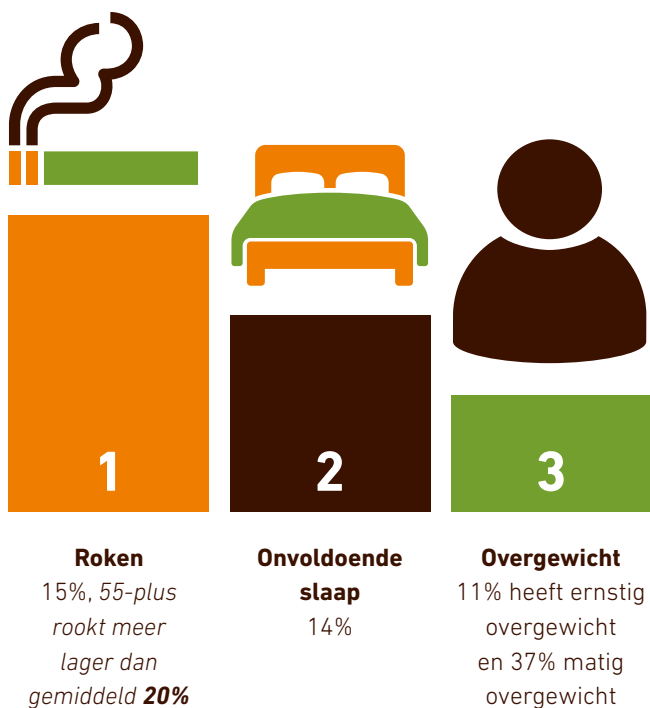
Bron: Registratie dodelijke ongevallen Stigas

OORZAKEN

1 Rijdende machines (10 keer)	2 Vallend voorwerp (3 keer)	3 Geplet/ bekneld door machine (2 keer)	4 Vallen: dak (1 keer)	5 Overige (2 keer)
--	--	---	--	---------------------------------

VITAAL EN BETROKKEN

TOP 3 VERBETERPUNTEN LEEFSTIJL

Bron: Vitaliteitsscan (n=292)

BLIJ MET WERK

97% heeft werk dat past

94% vindt de sfeer goed op het werk

79% bevalt het werk goed

Bron: PMO (n=494)

75% ontvangt waardering van de leidinggevende

58% geeft aan dat de leidinggevende motiveert

66% ontvangt regelmatig feedback over prestaties van de leidinggevende

Bron: Vitaliteitsscan (n=177)

WERK-PRIVÉ BALANS

88% ervaart vaak tot altijd een goede werk-privé balans

Bron: Vitaliteitsscan (n=259)

Werknemers met vooral **mentaal werk** ervaren vaker een **slechte** balans

Werknemers met vooral **lichamelijk werk** ervaren vaker een **goede** balans

IN ONTWIKKELING KUNNEN DOORWERKEN

55% geeft aan niet voldoende te kunnen **doorstromen** binnen het bedrijf, 55-plussers hoger **71%**

Bron: Vitaliteitsscan (n=310)

12% verwacht het werk niet **zonder aanpassingen** de komende vijf jaar te kunnen uitvoeren, met name onder 55 plussers **33%**

Bron: PMO (n=193)

OPLEIDING/TRAINING

85% krijgt de gelegenheid opleidingen te volgen

65% is bekend met de opleidingsmogelijkheden binnen de eigen organisatie

Bron: Vitaliteitsscan (n=257)

GESPREK OVER INZETBAARHEID

71% had het afgelopen jaar een functioneringsgesprek

80% geeft aan dat leidinggevende de ontwikkeling ondersteunt

Bron: Vitaliteitsscan (n=177)

PREVENTIE

1.595
bedrijven* zijn
gestart met de
RIE van Stigas

88%
van de bedrijven
heeft alle risico's ook
geïntervieweerd

hoger dan
gemiddeld
77%

*Aantal bedrijfsvestigingen met RIE van Stigas, niet ouder dan 4 jaar (peildatum juni 2019)

WAT KAN STIGAS DOEN?

Stigas helpt ondernemers en werknemers om **veilig, gezond** en **vitaal** te werken.

Dit begint bij de **RIE** en de **Arbocatalogus**. Verder bieden wij:

- Hulpmiddelen om veilig, gezond en vitaal te kunnen werken
- Preventiesprekuren en Preventief medisch onderzoek
- Trainingen voor de BHV-er en Preventiemedewerker
- Ondersteuning rondom duurzame inzetbaarheid

Bekijk ook de factsheets voor de sector agrarisch en groen totaal en voor de sectoren glastuinbouw, mechanisch loonwerk, dierhouderij, hoveniers en groenvoorziening en bos en natuur.

De gebruikte cijfers zijn afkomstig uit verschillende bronnen: de RIE van Stigas, verzuimcijfers van Sazas/Stigas, cijfers van Colland Arbeidsmarkt, het Preventief Medisch Onderzoek (PMO 2012-2018) en de Vitaliteitsscan (2009-2018) werknemer. Voor het vormen van een voldoende grote groep zijn cijfers uit deze laatste twee bronnen over meerdere jaren samengevoegd. De resultaten hiervan zijn indicatief, het betrof geen representatieve steekproef. Voor een vergelijking van verzuim met Nederland maken we gebruik van cijfers van het CBS.

Stigas

Stationsweg 1
3445 AA Woerden
085 044 07 00
info@stigas.nl
www.stigas.nl

September 2019